

SURINAAMSCHE GOUVERNEMENTS

COURANT EN ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1852.

5 Maart. Van den slaaf *François*, oud 51 jaren, waarvan de moeder onbekend is; toebehoorende voor den vrijdon aan *Josuah Lijon*.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,

A. KIKKERT SCHOTBORGH.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 8 Maart 1852.

Naar aanleiding der Resolutie van den Heer Gouverneur a. i. dezer Kolonie dd. 5 dezer maand No 285 wordt het volgende van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien ontvangen Programma voor de Tentoonstelling van voortbrengselen van nationale nijverheid van Nederland en zijne verzeesche bezittingen, te houden te Arnhem in de maand Julij 1852, ter kennis van het algemeen gebracht.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,

A. KIKKERT SCHOTBORGH.

PROGRAMMA

voor de

TENTOONSTELLING

van

Voortbrengselen van Nationale Nijverheid

van

NEDERLAND

en zijne

Overzeesche Bezittingen,

te houden te

ARNHEM.

Artikel 1.

In de maand Julij 1852 zal, ingevolge magtiging van Zijne Majesteit, kenbaar gemaakt bij Besluit van den Minister van Staat Commissaris des Konings in de Provincie Gelderland, van 9 November 1849, No. 5252, te. ald. aan alle Fabrikanten, Kunstwerkers, Handwerkslieden, enz., alsmede aan Regenten of Bestuurders van Liefdadige Gestichten hier te lande, of in de Overzeesche Bezittingen gevestigd, gelegenheid worden gegeven, de Voortbrengselen hunner Fabrieken, Werkplaatsen, Gestichten, enz., ten toon te stellen.

Art. 2.

De Commissie voor deze Tentoonstelling is aanvankelijk te zamengesteld uit de volgende leden:

De Heeren Mr. J. J. A. A. Baron van Pallandt, Burgemeester, Voorzitter; G. H. Andres en Mr. J. W. Schiff, Weethouders;

G. Andre de la Porte, Mr. H. J. van Gennep en J. D. van Leeuwen, Leden van den Raad; G. W. Baron van Zuylen van Nievelt, Dr. A. Brants en W. R. Baron van Lijnden, Leden van Gedputeerde Staten van Gelderland; S. D. Wyckerheld Bisdom en B. F. Baron van Verschuer, Leden der Commissie van Nijverheid; J. J. van Braam en N. W. Budingh Grondeigenaren; H. W. Fromberg, Architect; J. J. Bossert, Particulier, en Mr. J. J. van Hasselt Secretaris.

Art. 3.

Door bovengenoemde Commissie zullen de Voorwerpen, voor deze Tentoonstelling bestemd, in ontvang genomen, tentoongesteld en teruggezonden worden, mitsgaders door ieder der Leden aan de Plaatselijke Besturen of aan de Belanghebbenden op derzelver aanvragen, alle mogelijke inlichtingen worden gegeven.

Art. 4.

Deze Tentoonstelling is niet alleen bestemd voor voortbrengselen van Nijverheid, Kunst en Vlijt, welke in huus soort, door sierlijkheid van bewerking of uitstekende hoedanigheid, uitmunt, maar evenzeer voor die Voortbrengselen van alle takken van Nijverheid, welke, door eenvoudigheid of min-kostbaarheid, aanbeveling verdienen; zijnde het hoofddoel, om de ontwikkeling en uitbreiding der Nationale Nijverheid in alle takken van dezelve, ter kennis van het algemeen te brengen.

Art. 5.

De Commissie, hoewel daarbij de meest mogelijke inschikkelijkheid zullende in acht nemen, behoudt zich voor, de voorwerpen, welke, volgens haar oordeel, uithoude van ongeschiktheid of om andere redenen, ongepast zijn, niet aan te nemen; en worden bepaaldelijk uitgesloten voorwerpen aan spoedig bederf of aan ontplofing onderhevig, tenzij zoodanig voorzien, dat dezelve geen gevaar opleveren.

Art. 6.

Vermits schilderijen jaarlijks in andere steden worden ten toon gesteld, zoo zullen ook deze slechts spaarzaam als bij uitzondering, worden aangenomen.

Art. 7.

De gewezen stoffen worden slechts bij het stuk aangenomen; onbewerkte voortbrengselen, zoo als metaal, steen, houtsoorten, even als chemische producten, worden bij stalen toegelaten. Werktuigkundige toestellen, instrumenten en dergelijken moeten vergezeld gaan van eene verklaring van derzelver gebruik. Enkele teekeningen van dezelve worden niet, dan in bijzondere gevallen, ten toon gesteld.

Art. 8.

Alle in te zenden voorwerpen moeten voorzien zijn van eene verklaring van den belanghebbende, dat de ingezonden voorwerpen in zijne fabriek, werkplaats, enz. of door hemzelf of onder zijn opzicht vervaardigd zijn, mitsgaders eene verklaring van het hoofd van het plaatselijk Bestuur, dat de inzender in de stad of gemeente bekend en zijne fabriek of werkplaats aldaar gevestigd is.

Art. 9.

Degenen, die voor deze Tentoonstelling Voorwerpen wenschen in te zenden, zijn gehouden daarvan, voor den 1sten Junij 1852, aan de Commissie vrachtvrij berigt te geven, met vermelding van den aard en de soort der Voorwerpen, alsmede van de ruimte, welke deze ten naaste bij zullen innemen.

Art. 10.

De voor de Tentoonstelling bestemde en van bij art. 8 bedoelde verklaring voorzien voorwerpen moeten behoorlijk ingepakt en vrachtvrij, tusschen den 15den en 30sten Junij 1852, aan de Commissie, aan het daartoe bestemde Lokaal, worden bezorgd met eenen brief, houdende den naam en de woonplaats van den vervaardiger, opgave van het ingezondene, met eene beknopte en zakelijke beschrijving voor de te vervaardigen Catalogus, en, indien die voorwerpen tot verkoop bestemd zijn, den juiste prijs van elk voorwerp en met opgave, of men dien prijs verlangt openbaar gemaakt te hebben, zullende van de verkochte voorwerpen, ter goedmaking der onkosten, 2 pCt. van den verkoop worden gekort.

Art. 11.

De Voorwerpen mogen gedurende de Tentoonstelling niet terug genomen, noch de verkochte, zonder toestemming der Commissie, vóór het einde dezer Tentoonstelling worden afgeleverd.

Art. 12.

De aangenomen Voorwerpen blijven, tot na de definitieve sluiting der Tentoonstelling, onder het opzicht en de zorg der Commissie; welke ook voor de terugzending derzelve, binnen 14 dagen na de sluiting, zorg zal dragen, zullende de inzenders de middelen van vervoer aan de Commissie opgeven, met verklaring of zij zelve voor de inpakking willen zorg dragen, dan wel zulks aan de Commissie overlaten.

Art. 13.

De Commissie zal van eenige middelen van vervoer de kosteloze overbrenging trachten te verkrijgen en deze aldan kenbaar maken.

Art. 14.

De Tentoonstelling zal van half Julij tot het einde van Augustus (de juiste dag der opening nader te bepalen) vóór het algemeen dagelijks geopend zijn van des morgens 10 tot des avonds 7 ure, en des Zondags van des middags 12 tot des avonds 8 ure, tegen eene Entrée van 30 cents voor ieder persoon.

De Commissie noodigt alle Fabrikanten, Kunstwerkers, Handwerkslieden, Bestuurders van Gestichten, enz. uit, om door ruime bijdragen, ook van Voorwerpen, welke gering schijnen, het doel dezer Tentoonstelling te bevorderen, ten einde de verbruikers in de gelegenheid te stellen met die Voorwerpen bekend te worden; te doen zien, dat zij zich daarvoor niet tot het buitenland behoeven te wenden; de Nederlandsche Nijverheid aan te moedigen en het debiet hunner voortbrengselen te vermeerderen.

ARNHEM, 22 November 1851.

De Commissie voor de Tentoonstelling van Voortbrengselen van Nationale Nijverheid van Nederland en zijne Overzeesche Bezittingen,

VAN PALLANDT, Voorzitter.

J. J. VAN HASSELT, Secretaris.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 8 Maart 1852.

(3300) Alzoo de Administrateurs der plantage *Geertruidenberg* zich bij rekest tot het Gouvernement hebben gewend, met verzoek om de slavin *Antoinette* oud negentien jaren, dochter van *Theresia*,

(overleden) en haar kind *Marie*, oud een jaar, van den naam van dat effect af op dien van wijlen *H. C. van Daalen* voor den vrijdom te doen overschrijven.

Zoo worden degenen, welke vermeenen mogten redenen van te zwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
A. KIKKERT SCHOTBORGH.

(3682) De Exploiteur bij het Gerechtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 12 Maart 1852, des voormiddags te *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Het Erf en daaropstaande gebouwen aan de *Graven straat*, bekend onder *La. B. No. 69*, aankomende *C. S. Spille* naar *Paramaribo*, den 10 Maart 1852.

SIMON ABENDANON Sz.

[3683] De Exploiteur bij het Gerechtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 9n. April 1852, des voormiddags te *half negen* ure, publiek bij Executie verkoopen:

De plantaadjen *Arendrust*, *Siparipato*, en den verlaten grond *Jacobsdal*, de twee eerste gelegen aan de rivier *boven Commewijne*, en de laatste aan het gedolven kanaal van de *Warappa kreek*, behorende aan het Fonds, opgericht door *R. Braamkamp*.

Paramaribo, den 10 Maart 1852.

SIMON ABENDANON Sz.

Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN.

Rotterdam, 26 Januarij.

Indien eenig voorwerp op het gebied der uitvindingen de algemeene aandacht verdient, dan is dit voorzeker het middel, genaamd *Reactif*, uitgevonden door de *H. H. E. & F. Dam* te Brussel; als zijnde een behoedmiddel tegen het aanzetten van ketelsteen, eene der voornaamste oorzaken, waardoor dikwerf de stoomketels springen; daarenboven biedt het *Reactif* eene bezuiniging aan op de brandstof en bevordert de voortbrenging van stoom.

Verscheidene proeven, door de voornaamste eigenaars van stoomwerktuigen, zoo hier als elders genomen, hebben de gunstigste resultaten aangeboden en het bewijs geleverd, dat het boven alle andere middelen, aangewend tegen de zoogenaamde incrustatiën of het aanzetten van steen in stoomketels, verre de voorkeur verdient, en men zich met zekerheid kan verlaten op denzelfs onfeilbare uitwerking; ook de besaande aanzetsels doet het loslaten en opruimen. Daar dit middel veilig kan worden aanbevolen, is het voor het publiek van belang hierop de aandacht te vestigen van allen, die stoommachines bezigen, te meer daar de kosten daarvan, met het oog op de voordeelen en de ongelukken, die zullen voortvloeien, uiterst gering zijn.

ENGELAND.

Londen, 25 Januarij.

De geachtste huizen te Liverpool hebben het plan gevormd om een gebouw daar te stellen, strekkende tot huisvesting voor de landverhuizers, die uit die haven vertrekken. Deze ongelukkigen worden thans door de kleine herbergiers uitgeplunderd, die benzelen op de kaden gaan afhalen, en van de scheepsmakelaars, wien zij passagiers leveren, $\frac{7}{8}$ pCt. van de kosten van den overtocht ontvangen. Zij dringen den landverhuizer de levensmiddelen voor den overtocht op, verschaffen hem

slechte waren en krijgen van den leverancier 5 a 10 pCt. Aan deze ellendige industrieën wil men een einde maken. Men heeft reeds eenige jaren geleden voorgesteld, om alle vaartuigen, bestemd voor den overvoer van landverhuizers, in één dok te doen binnenloopen. In de nabijheid zou er een uitgestrekt gebouw opgericht worden, waarin ieder der passagiers voor 1 a 3 sh. twee nachten zou kunnen verblijven. Daar zou men insgelijks eene cantine, een magazijn van levensmiddelen en gereedschappen en een wisselkantoor vinden. Doch de belangen van sommige personen hebben de uitvoering van dit plan, door het gemeente-bestuur, verhinderd en thans wenden zich de ontwerpers tot het comité der dokken.

Het vervoer van landverhuizers is een belangrijke tak van de vaart van Liverpool geworden. In 1850 zijn 280,849 personen uit Engeland en Ierland vertrokken en hiervan scheepten zich 174,188 te Liverpool in. In 1851 namen 206,000 personen hunnen weg over die haven. Dit vervoer houdt een aantal schepen van 500,000 tonnenlast in de vaart, en de dokken hebben 40,000 p. n. aan passagiersregten. Sedert de laatste vijf jaren is dit vervoer verdriedubbeld, eerstens door den hongersnood en de zucht om het land te verlaten van de Ieren, ten tweede door de ligging en de buitengewone voordeelen van de haven van Liverpool.

In het jaar 1851 waren te New-York 289,600 landverhuizers aangekomen, waaronder 163,256 uit Ierland, 28,553 uit Engeland en 69,883 uit Duitschland.

De oneenigheden tusschen de werklieden en de fabriekanten in ten toppunt geklommen. Te Manchester bevinden zich 20 a 23,000 werklieden zonder werk. Er is geen stap hoegenaamd tot verzoening gedaan.

FRANKRIJK.

Parijs, 22 Januarij

De *Moniteur* bevestigt de tusschen Frankrijk en Hanover tot bescherming van den letterkundigen eigendom aangegane overeenkomst. Dit staatsstuk vangt aldus aan: „De president der Fransche republiek en Zijne Majesteit de koning van Hanover, beiden evenzeer wenschende de wetenschappen en de kunsten te beschermen en de daartoe betrekkelijke nuttige ondernemingen aan te moedigen, hebben te dien einde besloten in onderling overleg de geschiktste maatregelen te nemen, om in de beide landen, aan de vervaardigers of aan hunne regthebbenden den eigendom te waarborgen van de letter- of kunstwerken, die voor de eerste maal in Frankrijk of in het koninkrijk Hannover in het licht verschijnen.”

De Constitutionnel berigt, dat het tot waarborging van den letterkundigen eigendom met Engeland gesloten verdrag in werking zal komen, zoodra het Britsche ministerie van het parlement de noodige magt tot vervolging der bij het verdrag verboden handelingen zal hebben ontvangen. Het genoemde blad voegt daarbij, dat dit verdrag met de gelijksoortige overeenkomsten die reeds met Portugal, Piëmont, Hanover en andere staten van het Europeesche vasteland gesloten zijn, de gelegenheid tot het afzetten der Belgische nadrukken grootelijks zal beperken en wellicht eindelijk het schandelijke en onzedelijke bedrijf van het nadrukken, hetwelk zooveel schade aan de Fransche letterkunde en den Franschen boekhandel berokkent, geheel zal doen ophouden.”

Den 27sten.

In een brief, waarbij de heer Dupin als procureur-generaal van het hot van cassatie zijn ontslag van den president der republiek heeft gevraagd, betoogt hij, dat de toeigening der goederen van de Bourbons door den staat eene schending is van de door de wetgevinge magt ook na Februarij 1818 erkende regten der familie, en eene aantasting van het beginsel zelf van den eigendom. „De staatkunde — zegt de heer Dupin — is geheel vreemd aan mijn besluit om af te treden. Na den coup d'état van den 2den December, waartegen ik protesteren moest, gelijk ik heb gedaan, heb

ik de door u ingeroepen uitspraak des volks ingewacht. Na dat plegtig vonnis heb ik mij van harte met de daaruit voortgekomen magt vereenigd, in haar den besten waarborg ziende voor het behoud of de herstelling der beginselen, welke een buitensporig socialismus bedreigde. Doch thans laat het besef van regt en billijkheid, dat mij vijftig jaren geleid heeft, mij niet toe, mijne ambtsbetrekking te behouden.”

Ten gevolge van het decreet van Lodewijk Napoleon heeft men sedert Zaterdag een aanvang gemaakt met het opmaken van den inventaris der goederen, die aan de familie Orleans toebehooren. Nadat aan de gebruikelijke formaliteiten zal voldaan zijn, zullen die goederen in het openbaar verkocht worden.

Scheepvaart.

UITGEKLAARD.

Den 9 dezer, de Eng. schoener *Waterloo*, kapt. W. J. Briggs.

Den 10den, de Eng. schoener *Elisabeth* Christopher, kapt. C. Mac Intosh, beiden naar Demerarij, via Nickerie.

Idem, de Eng. schoener *Ladij of the Night*, kapt. V. Bartoccini, naar Demerarij, lading: 1 kist Sardines, 3 dubb. kelders Genever, 1 kist Amandelen en voor Exportatie 50 Kazen.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam.

Henrica, kapt. J. R. de Boer, adres bij G. sius en Co. — Sluit 13 dezer.

Willem en Carel, kapt. N. D. Steenveld, adres bij H. Degenhard. — Sluit 18 dezer.

Amstel, kapt. Kernkamp, adres bij C. J. Leijaner.

ADVERTENTIEN.

Societeit: De Harmonie.

ALGEMEENE VERGADERING op **HEDEN AVOND** om 7½ ure. (3900)

Huishoudelijke Werkzaamheden.

(3907) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal **MORGEN** om 9 ure, verkoopen:

PROVISIEN, STUKGOEDEREN, alsmede: eene partij Engelsch en Zweedsch Staalfijzer, Bandijzer, Pontedreggen, ijzeren Potten en Brandstaven, welke gesorteerd en genummerd liggen en **HEDEN** ten pakhuize van de Heeren van **WEST** en Co., te bezichtigen zijn. — Voorts: eene partij kisten en kistjes, extra **ROODE, MADERA** en **RHIJNWIJN**.

Toe bekomen in het pakhuize van de Heeren **A. Christie & Co.**, tot civile prijzen, mits *a Contant*:

Supra fine BLOM.

Nieuwe Bakkelaauw in drums en vaten.

Extra Moss Spek.

Haring en Alwives.

Halve vaten fullon market VLEESCH.

SUIKERVATEN - HOEPELS 14 duimen.

Suiker-Kalk in potten.

(3901)

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.